

Iz te koralne rude dali bi se pripravljati superfosfani, ki bi imeli povprečno 15 odstotkov fosforove kisline, od te pa bi bilo 10 do 12 odstotkov raztopljive kisline. To bi pa popolnem zadostovalo, ker tudi drugi superfosfani navagno nimajo več ko 10 do 20 odstotkov fosforove kisline.

Gospodarske skušnje.

Krompir v jeseni sajen.

Po skušnjah angleškega župnika.

Na podlagi večkratnih skušinj, da krompir, ki je v jeseni na njivi obležal, je potem spomladi lepo kalil in v jeseni lep pridelek dal, anglešk fajmošter v angleškem časniku jesensko sajenje priporoča tako-le:

„Če se krompir čez zimo v kleti (keldru) shrani, začne kaliti in iz vsacega očesa dolge, blede klice poganjati. Take prezgodne kalí pa slabijo rodovitno moč semenskega krompirja tako, da spomladi vsajen ne rodi krepkega krompirja in se tudi težko ubrani gnjilobi. Če pa krompir namesti v kleti spravimo na podu ali v kakem drugem hramu, kjer zmrzniti ne more, je pa to še slabše, kajti če je vreme gorkeje, zvene krompir, se posuši in kalí pomrjó. Če se pa krompir uže v jeseni na njivi posadí, je obvarovan zmrzline, se ne posuši na zraku in prerano ne kalí, spomladi pa krepko požene in v jeseni dá več in boljšega pridelka.“

Tako fajmošter angleški.

Po tem priporočilu navdušen je slavnoznaní angleški fabrikant kmetijskih strojev in veliki posestnik J. Howard lani kmalu po vseh Svetih sadil nekoliko zgodnjega krompirja v težko ilovnato zemljo. Letos spomladi sredi sušca meseca je pa na isto njivo blizo unega sadil nekoliko krompirja iste sorte. Jesenski krompir je za 3 tedne prej dozorel in bil veliko lepši od spomladi vsajenega, pa tudi bolj zdrav.

Več družih gospodarjev, ki so po priporočilu fajmoštrovim krompir jeseni sadili, je isto srednjo skušnjo naredilo, katera se uže 25 let fajmoštru potrjuje.

Marsikaj se utegne ugovarjati proti jesenski saditvi krompirja, al „probiren geht übers Studieren“, to je, „skušnja veljá“ — pravi časnik družbe kmetijske gornje avstrijske, iz katerega smo posneli ta spis. Naj se kaj malega poskusi, vsaj zavoljo kakih 15–20 krompirjev ne pride gospodar v zgubo, če tudi skušnja izpodletí. Morebiti se skušnje angleškega župnika tudi pri nas potrdijo.

Mravlje se preženo gotovo,

če se na pot, po kateri lazijo v hišo, na vrt i. t. d. s kredo naredí debela poteza. Nobena mravlja si ne upa več po tej poti lezti. Tudi če se s kredo pot potrese, prežene mravlje. Časnik „Der Obstgarten“, ki ta svet daje, pravi: „Čudno, pa resnično!“ Poskusimo!

Gospodarske novice.

* *Odsek osemnajstih odbornikov zemljiške komisije je v seji dognal davkovske tarife vseh dežel. V številkah je le malo premenil tarife, kakor smo jih v zadnjem našem listu objavili. Tako je vse to delo imelo priti pred celo centralno komisijo v konečno obravnavo. Ali je cela komisija imela uže sejo, nam do danes ni še znano.*

* *Koliko posestev v našem cesarstvu je od l. 1875. do l. 1880. prišlo na kant, to je, po eksekutivni dražbi bilo prodanih? V statističnem časopisu, ki ga vsak mesec*

izdaja pisarnica c. kr. statistične centralne komisije na Dunaji, dobili smo prežalostni odgovor, ki ga ondi daje gosp. dr. Jan. Winkler, slavnoznaní statistikar, za vsako gori navedenih let skupaj, pa tudi za vsako deželo posebej. Ker bi bilo našemu listu preobširno popisavati eksekutivne dražbe vsake avstrijske dežele, naj povemo le, da v vsem skupaj je eksekutivnih dražeb bilo:

1875. leta	5.005,
1876. „	6.342,
1877. „	7.981,
1878. „	10.264,
1879. „	12.360.

Tako je vsako leto šlo več posestev na kant. Pri teh dražbah je

leta 1875. izgubilo	3.755	upnikov vse,
„ 1876. „	5.391	„ „
„ 1877. „	8.428	„ „
„ 1878. „	11.748	„ „
„ 1879. „	13.958	„ „

Kolika zguba!

* *Na veliki kmetijski šoli dunajski je letos 550 učencev, izmed katerih 216 v kmetijskem, 334 pa v gozdarskem oddelku.*

* *Vinskega pridelka vse Evrope letošnjega leta je, kakor časnik „Weinlaube“ poroča, za četrti del manj, kakor je v navadnih letih, po tem takem kakih 100 do 120 milijonov hektolitrov manj.*

* *Brnsko kisló zelje slovi tako po svetu, da ga mnogo v Rusijo in na Laško izvažvajo. V Brnu, glavnem mestu Moravske, prideljujejo ondašnji kupčijski vrtnarji na milijone zeljnatih glav, katere naravnost, kakor so, prodajajo ali pa v kisló zelje zrezane. Hvalijo Brnsko zeljo posebno zato, ker ima trde glave in tanko perje. — Tudi Kranjsko zelje, od katerega se tudi na tisoče glav, posebno v Kašeljnu, prideljuje, je na dobrem glasu, — zato se ga veliko prodá v Trst in na morje; menda je ravno tako lepo in dobro, kakor je Brnsko.*

Podučne stvari.

Nekaj o pravadah in tožbah, posebno na kmetih.

„Boljša je kratka sprava, nego dolga pravda“ — veli star pregovor. Al ta rék, kakor se posebno po nekaterih krajih domovine naše kaže, je dandanes popolno ob veljavo prišel. To pa tudi le prejasno potrjuje, da je stari „mož-beseda“, staro prijateljstvo, staro usmiljenje in potrpljenje družega drugim zeló opešalo, po nekaterih krajih do malega zginilo, kar poleg drugih nezdod tudi v slabih denarnih zadevah med ljudstvom tako potrebni „kredit“ čedalje bolj spodjeda. Znani so mi kraji, iz katerih skoraj slednji tožbeni dan skozi celo leto dohajajo ljudje k sodnijam drug družega tožit in denar zapravljajo.

Demoralizacija gledé „mož-beseda“ je po nekaterih krajih med ljudstvom uče res tako velika, da bi upniki brez tožarenja svojih dolžnikov v kratkem času ob vse svoje s trudom pridobljeno (posebno denarno) premoženje prišli.

Proti takim tožbam, kjer dolžniki malomarno in brezskrbno svoje dolžnosti nasproti upnikom zanemarijajo, ne more noben pameten človek nič ugovarjati, dasiravno so navadno dolžnikom samim čestokrat pogubonosne tako, da jih spravijo ob vse premoženje.

A vse drugačne so pa tožbe neke druge vrste, katerim podlaga je neka prevzetnost in trmoglavost in